

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD)
Postboks 8004, Dep
0030 Oslo

Oslo, 9. desember 2013

HØRING: Forslag om samordning av statlig innkjøp

Det vises til ovennevnte datert 04.09 2013 der Bedriftsforbundet inviteres til å komme med høringssvar.

Generelt om samordning av offentlig innkjøp

Bedriftsforbundet er skeptisk til at det opprettes en samordningsenhet som får ansvaret for å inngå eller forvalte rammeavtaler på vegne av statlige virksomheter.

Høringsnotatet anfører at erfaringene fra våre naboland tilsier at samordning, vil kunne gi kostnadsbesparelser og kan medvirke til et mer profesjonelt innkjøpsmiljø. Kostnadsbesparelsene kan imidlertid vise seg å være kortvarige om konkurransen på lang sikt svekkes og det kan utfordre antallet arbeidsplasser, lærlingeplasser og bedrifter. Vi har *allerede før en slik samordning eventuelt innføres, store utfordringer med de facto utestengelse av små og mellomstore bedrifter ved offentlig anskaffelser*. Det skjer blant annet ved at:

- Offentlige innkjøpere benytter ikke forenklet kunngjøring under nasjonal terskelverdi
- Utstrakt bruk av rammeavtaler
- For lite bruk av å invitere potensielle nye (og eksisterende) leverandører for å orientere seg om aktuelle tilbydere og avklaring av informasjonsbehov
- Kontraktene er for store
- Det stilles for mange og til dels rigide krav til omsetning, ansatte eller erfaring
- Omfattende krav til dokumentasjon
- For mye av regnejobben og utredningsarbeidet legges over på utfører (typisk entreprisemarkedet)

- I noen tilfeller går oppdragsgiver for langt i å spesifisere løsningsbeskrivelsen i detalj og gir dermed oppdragstaker mindre rom for å finne kreative løsninger, og det offentlige og samfunnet får mindre innovasjon for pengene
- Man tenker ofte ikke total kostnader i anskaffelsens levetid (service, vedlikehold, support, etc)

Oppdeling av anbud er det viktigste distriktpolitiske virkemiddel i næringspolitikken

Markedet for offentlige innkjøp er anslått til å være nesten 400 milliarder per år. Spesielt bedrifter i distriktene som mange steder har det offentlige blant sine største kunder, er det kritisk hvis det volumet offentlig innkjøp utgjør bortfaller. De vil miste mye av eksistensgrunnet sitt.

Bedriftsforbundet har tatt opp en allerede utfordrende situasjon med Forsvaret / FLO som en sentral innkjøper i Nord-Norge. Vi kan vise til flere eksempler hvor Forsvaret ikke hadde delt opp anbudene og lokale bedrifter ikke fikk muligheten til å delta. Vårt ønske er at Stortinget følger opp den uheldige praksisen som gjøres hos mange store offentlig innkjøpere i dag.

Man må ikke falle i den fellen å tro at man vil ha lokale kunnskapsbedrifter som kan utføre service og vedlikehold og betjene lokalsamfunn for øvrig. Dersom man ikke ser helhetlig på anskaffelsen total kostnader og tar hensyn til hvilken næringsstruktur vi skal ha i Norge fremover. I dag synes perspektivet i alt for stor grad kun å være kontraktens varighet og at drift/vedlikehold/support sees på isolert fordi det faller på et annet kapittel eller post i virksomhetenes regnskaper.

Vurdering av administrative konsekvenser og alternativ til statlig innkjøpsorgan

Til tross for at det i høringen skisseres innsparingsmuligheter og avbøtende tiltak for å bidra til noe deltakelse fra SMB, frykter Bedriftsforbundet at samordningsorganet kan føre til mer statlig byråkrati. Før man vurderer et slikt samordningsorgan mener vi at man heller bør styrke innkjøpskompetansen i de desentrale fagmiljøene og rulle ut bedre støtteverktøy som kan gjøre det administrativt lettere å forvalte anbud og dele opp anbud. Det vil også være enklere å opprettholde desentrale innkjøp og oppnå deltakelse fra de 99 pst av norske virksomheter som er små og mellomstore, hvis man stiller færre dokumentasjonskrav mv (jfr. kulepunktene ovenfor i denne uttalelsen).

Man skal heller ikke undervurdere faren for dobbeltarbeid og store reisekostnader (kanskje også for bedriftene avhengig av hvor man vil holde kontaktmøter) som vil spise av eventuelle innsparinger. Samt som nevnt at oppdeling av innkjøp indirekte også er viktig for det private næringslivets leverandørtilbud. Konkurransen og tilstedeværelse i distriktene er mange steder avhengig av det offentlige som kunde. Endelig ser vi en fare for at standardisering kan føre til at man får liten evne til å gjøre tilpasninger hos innkjøper og at de mest omfattende kravspesifikasjonene legges til grunn også der det ikke er tjenlig. Det kan også føre til færre tilbydere og lavere besparelser enn antatt.

Utfordrende med privat håndhevelse av regelverket når KOFA mistet sin myndighet og virksomhetene henvises til kostbar domstolprosess.

Ved innføringen av EUs nye håndhevelsesdirektiv i norsk rett ble kontrollen med at regelverket etterleves i stor grad svekket. Bedriftsforbundet ønsker at Klageorganet for offentlig anskaffelser (KOFA) blir styrket og at man ser på den danske modellen. Det er behov for et lavterskeltilbud slik at småbedriftene som ikke har ressurser til å starte en rettslig prosess kan få sin sak vurdert. KOFA er i dag redusert til å kunne gi rådgivende uttalelser. Det føres ingen statistikk for hvordan fellende uttalelser fra KOFA følges opp og interessen for å klage til KOFA er omvendt proporsjonal med saksbehandlingstid, gebyrer og hva man kan vinne på å klage dit. Selv der man går til domstolene vil man som regel i beste fall få tilkjent negativ kontraktsinteresse. Sanksjonen «uten virkning» har man så langt små erfaringer med.

Oslo, den 9. desember 2013

Med vennlig hilsen

Lars-Erik Sletner
Adm.dir.

Andreas Strandskog
Næringspolitisk rådgiver

Eirik Kollerøy
Advokat MNA